Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Deloitte.

Accountantsverslag 2024

Gemeente Sittard-Geleen

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110

6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA SITTARD

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Datum
19 juni 2025

Ons kenmerk
25068D1F9C/DD

Behandeld door
drs. [redacted] RA
Audit Partner
Tel: 06 [redacted]
[redacted]@deloitte.nl

[redacted] MSc RA
Audit Senior Manager
Tel: 06 [redacted]
[redacted]@deloitte.nl

drs. [redacted] RA
Audit Senior Manager
Tel: 06 [redacted]
[redacted]@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Sittard-Geleen. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Sittard-Geleen.

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen. Bij deze jaarrekening hebben wij op 19 juni 2025 een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld verstrekt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 5 augustus 2024 en met ons auditplan, dat op 26 augustus 2024 is besproken met de wethouder Middelen.

Wij hebben het concept van dit accountantsverslag ambtelijk besproken met een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie op 22 mei 2025 en met uw wethouder op 5 juni 2025. Tevens hebben wij dit rapport ook toegelicht aan de commissie begroten en verantwoorden tijdens de vergadering d.d. 12 juni 2025.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. [redacted] RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting 4

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen 5

Bevindingen jaarrekening 8

- De financiële positie van uw gemeente 9
- Belangrijkste bevindingen uit onze controle 11

Interne beheersing 19

- Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing 20

Bijlagen 21

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 22
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 23
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 24
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 28

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

In dit hoofdstuk geven wij een korte samenvatting van de overige hoofdstukken in dit accountantsverslag

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 4,8 miljoen respectievelijk € 14,4 miljoen.
- Wij hebben tijdens onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- Het college van B&W heeft geen rechtmatigheidsfouten gerapporteerd groter dan de verantwoordingsgrens.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college.
- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 9,7 miljoen respectievelijk € 200.000.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen.
  In Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Welke verbeteringen zien wij?

Wij zien dat uw gemeente de volgende verbeteringen heeft gerealiseerd:

- In het proces en in het balansdossier is een aantal belangrijke verbeteringen gerealiseerd, zoals de onderbouwingen van de reguliere overlopende posten.
- De frequente afstemming tussen de ambtelijke organisatie en de accountant heeft tot een efficiënt controleproces geleid.

Welk aandachtspunt zien wij?

- Het ontbreekt aan een vastgesteld gemeente breed Misbruik en oneigenlijk gebruik beleid (M&O beleid). Hierdoor loopt de gemeente onnodige extra risico's in het kader van fraude en het misbruiken of oneigenlijk gebruiken van gemeenschapsgeld. Net als in onze boardletter 2024 vragen wij u hier prioriteit aan te geven, zodat u over een actuele analyse beschikt en hierop beleid kunt formuleren. Hierdoor zal het voor de gemeente duidelijk zijn waar de risico's liggen en hoe deze beheerst worden. Mochten er vervolgens toch casussen in het kader van fraude of misbruik en oneigenlijk gebruik plaatsvinden, is er tevens sprake van een te volgen stappenplan om hier actie op te ondernemen. De gemeente is nog bezig met het opstellen van het M&O beleid bij het afronden van onze controle. Deze dient enkel nog vastgesteld te worden.

Financiële positie

- Het eigen vermogen is ultimo 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Dit wordt veroorzaakt door het positieve resultaat voor bestemming over 2024 van circa € 13,0 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 54,9 miljoen (2023: € 45,4 miljoen). Dit betreft de algemene reserve (€ 38,5 miljoen) en de algemene reserve risicobeheersing (€ 16,4 miljoen). In de algemene reserve risicobeheersing is een 1% risicobuffer opgenomen. De algemene reserve bestaat een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo aan lasten en een surplus.
  De weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Sittard-Geleen onderkende en aanwezige risico's van € 17,4 miljoen (2023: € 12,4 miljoen). In deze € 17,4 miljoen is een genormeerd risicoprofiel begrepen van 1% van het begrotingstotaal (€ 4,5 miljoen). De weerstandsratio 2024 bedraagt 3,15 (2023: 3,77). Conform het model geeft dit de score 'ruim voldoende'. Deze score valt binnen de bandbreedte die de raad aan het college heeft meegegeven.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent een voordelig saldo van baten en lasten van € 25,2 miljoen. Na mutaties van de reserves is er sprake van een positief gerealiseerd resultaat van € 13,0 miljoen (2023: voordelig € 15,3 miljoen).

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

IT-omgeving

- Op basis van onze IT-werkzaamheden van de automatiseringsomgeving concluderen wij, conform voorgaande jaren, dat wij niet kunnen steunen op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hierover rapporteren wij verderop in dit verslag. Onze aanpak ligt daarmee in lijn met die van voorgaande jaren. Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem, dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten, en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Interne beheersing

- Na afloop van de interim-controle 2024 hebben wij onze belangrijkste bevindingen in de interne beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving met u gedeeld. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.
- Memoriaalboekingen zijn (correctie)boekingen die niet via de reguliere boekingsgang plaatsvinden. Deze boekingen zijn hierdoor in opzet meer risicovol en daarom besteden wij bij onze controle extra aandacht aan deze boekingen. Om de controle zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, en toe te spitsen op het specifieke risico en karakter van memoriaalboekingen, hebben wij gebruikgemaakt van een data-analyse tool. Hieruit zijn geen onjuistheden, onrechtmatigheden of anderszins bijzonderheden gebleken.

Sociaal domein

- Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven. En ook is de verwachting dat de zorgkosten verder zullen stijgen door verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven. In het licht van deze landelijke ontwikkelingen constateren wij ook dat de gemeente Sittard-Geleen gebukt gaat onder stijgende kosten in het zorgdomein. De gerealiseerde jeugdkosten zijn in 2024 met € 2,5 miljoen gestegen ten opzichte van 2023. Dit geldt ook voor de gerealiseerde WMO-kosten die zijn gestegen met circa € 3,7 miljoen ten opzichte van 2023.

Grondexploitatie

- Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere een analyse gemaakt van de realisatie in en de geactualiseerde schattingen ultimo 2024 versus de schattingen in de jaarrekening 2023 ('backtesting'). Ook hebben wij de door de gemeente toegepaste parameters voor onder andere de toerekening van kosten- en opbrengstenstijgingen gecontroleerd. Wij zijn van mening dat de waardering van de grondexploitatie op basis van de hiervoor beschreven werkzaamheden een getrouw beeld weergeven.

Overlopende posten

- We hebben geconstateerd dat er intern extra aandacht is besteed aan de onderbouwingen van de jaar overstijgende rechten en verplichtingen hierdoor is de controle hiervan efficiënter verlopen en is er sprake van minder bevindingen dan de afgelopen jaren.

Overig

- Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd.
- In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

M&O beleid

- De gemeente heeft geen vastgesteld beleid ten aanzien van het misbruiken of oneigenlijk gebruiken van gemeenschapsgeld (M&O beleid). Wij adviseren u hier prioriteit aan te geven, zodat u voorkomt dat uw organisatie onnodige risico's loopt ten aanzien van fraude of het misbruiken of oneigenlijk gebruiken van gemeenschapsgeld. Op dit moment is de gemeente bezig met het opstellen van het M&O beleid bij het afronden van onze controle. Deze dient enkel nog vastgesteld te worden.
- Tevens hebben wij als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole vastgesteld dat binnen uw organisatie op een adequate wijze opvolging wordt gegeven aan integriteitsmeldingen. Tijdens onze controle over 2024 zijn door ons geen fraudegevallen geconstateerd.

Opstel- en controleproces

- Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. In deze bijeenkomst hebben we gezamenlijk een plan van aanpak gemaakt voor het jaarrekening proces 2024. Naar aanleiding hiervan zijn waar nodig aanscherpingen doorgevoerd in het interne 'draaiboek' voor het opstelproces en de werk- en planningsafspraken voor de jaarrekeningcontrole. Onderdeel hiervan waren workshops met betrekking tot de SiSa en de overlopende posten.
  Met name ten aanzien van de onderbouwing van de SiSa en de bijbehorende overlopende posten hebben wij een verbetering geconstateerd ten opzichte van voorgaand jaar.

  Tevens hebben we geconstateerd dat de afronding van de controle verbeterpunten kent. Dit betreft met name het tijdig inzicht krijgen in correcties en het overzicht houden op het totaalbeeld.
  Door een goede, centrale, coördinatie tussen de verschillende afdelingen van de gemeente worden verrassingen in de afwikkeling van de controle voorkomen en leidt dit tot een gestroomlijnd proces.
  Daarnaast is het van belang correcties tijdig in beeld te hebben om te voorkomen dat er laat in het proces nog een grondige herbeoordeling van de cijfers benodigd is.
  Graag evalueren we het jaarrekeningproces inclusief de controle met u om ervoor te zorgen dat we deze constateringen volgend jaar wegnemen.

Speerpunt

- In het auditplan 2024 is één speerpunt opgenomen, zijnde de rechtmatigheidsverantwoording. Voor een gedetailleerde uitwerking van dit speerpunt verwijzen we u naar het hoofdstuk 'Rechtmatigheidsverantwoording'.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Bevindingen jaarrekening

In dit hoofstuk zullen wij kort ingaan op de financiële situatie van de Gemeente Sittard-Geleen, de rechtmatigheidsverantwoording toelichten, alsmede de belangrijkste financiële posities in de jaarrekening toelichten

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is verbeterd

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2024 bedraagt € 25,2 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 12,2 miljoen aan de reserves gedoteerd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2024 circa € 13,0 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 circa 22% van het balanstotaal (ultimo 2023: 20% van het balanstotaal) en is toegenomen ten opzichte van 2023.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Eigen vermogen (x € 1.000)	2024	2023	2022	2021
Eigen vermogen per 1 januari	116.452	99.618	**71.473**	**62.886**
Tussentijdse resultaatbestemming	12.239	1.509	5.106	3.469
Gerealiseerd resultaat	12.995	15.324	23.038	5.119
Eigen vermogen per 31 december	141.684	116.452	**99.618**	**71.473**

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	
Totale baten	475.991
Totale lasten	- 450.757
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	**25.234**
Af: stortingen in reserves	-35.927
Bij: onttrekkingen aan reserves	23.688
Gerealiseerd resultaat	**12.995**

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Uw solvabiliteit van 22% classificeert voor wat betreft de door de VNG opgestelde normen als minst risicovol.
De lagere begrote solvabiliteit komt voornamelijk voort uit het feit dat voor de komende jaren verwacht wordt dat ingeteerd wordt op het eigen vermogen, vanwege de nog uit te voeren speerpunten.

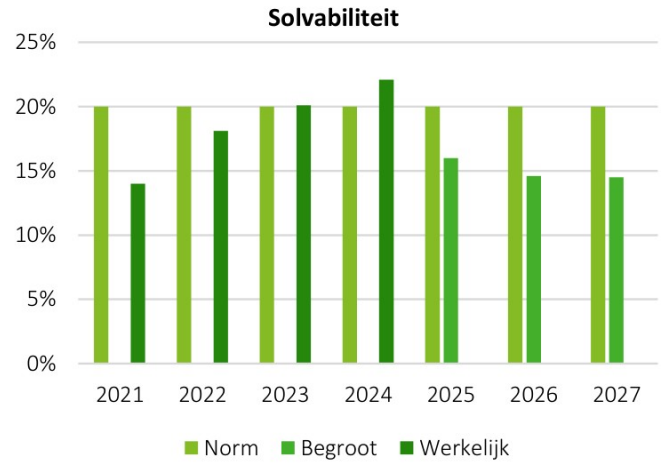
Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Uw netto schuldquote van 72,9% classificeert volgens de VNG normen als minst risicovol.
De lagere begrote netto schuldquote komt voornamelijk voort uit het feit dat er geen noodzaak is om langdurig te financieren.

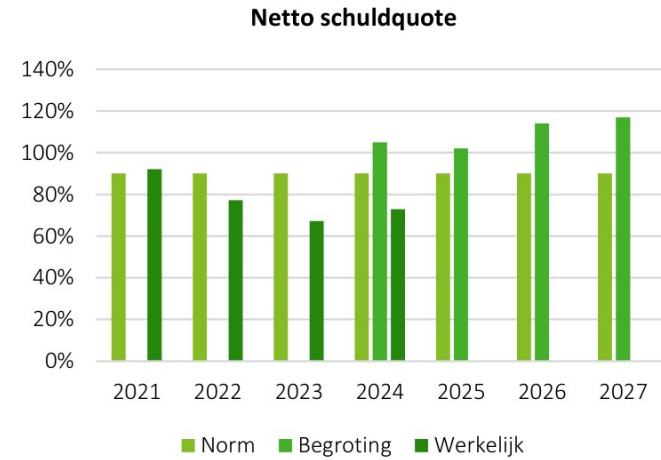
Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken. De structurele exploitatieruimte van 2,0% in 2024 classificeert volgens de VNG als minst risicovol. Dit is overigens onder andere het gevolg van een late aanpassing in de algemene uitkering die vanuit het Rijk komt via de decembercirculaire.

Kengetallen voor gemeente Sittard-Geleen (begroot en werkelijk over de periode 2021-2027)

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

De financiële positie van de gemeente

Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2024 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 13,0 miljoen. De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

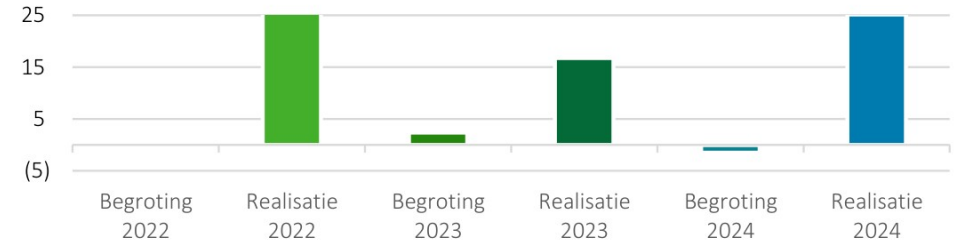
Uw organisatie is zich bewust van de forse afwijkingen tussen (bijgestelde) begroting en realisatie en is op dit moment kritisch aan het kijken naar de P&C producten en de financiële bijstellingen hierin.

Een belangrijk deel van de afwijkingen zijn te verklaren door onderuitputting aan de lastenkant, maar ook doordat er op een aantal programma's, waaronder bijvoorbeeld programma Sociaal Domein, sprake is van meer gerealiseerde dan begrote baten.

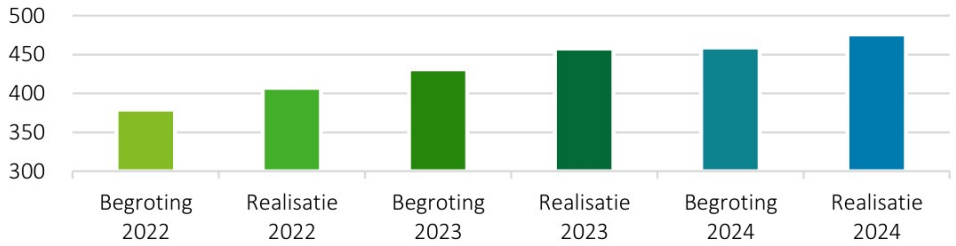
Kwaliteit en transparantie van de jaarstukken

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2024 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses. Laat onverlet dat wij tussen concept jaarrekening en definitieve jaarrekening een aantal correcties hebben laten doorvoeren en dat er sprake is van correcties vanuit de kant van de gemeente ten opzichte van het eerste concept. Wij vragen de organisatie om kritisch het proces van de jaarrekening te beoordelen om verbeteringen te identificeren.

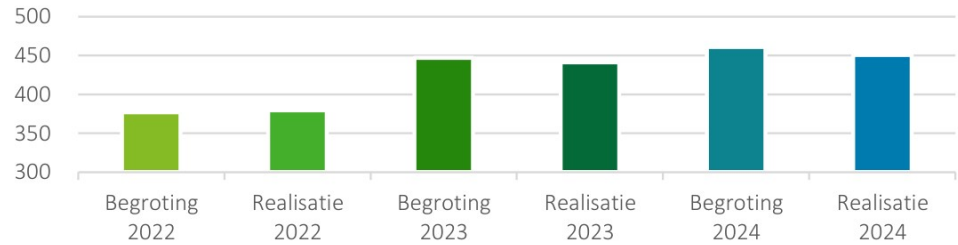
Saldo baten en lasten | Begroting vs realisatie (x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves) (x € 1.000)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves) (x € 1.000)

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2024; de ratio weerstandsvermogen is licht afgenomen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

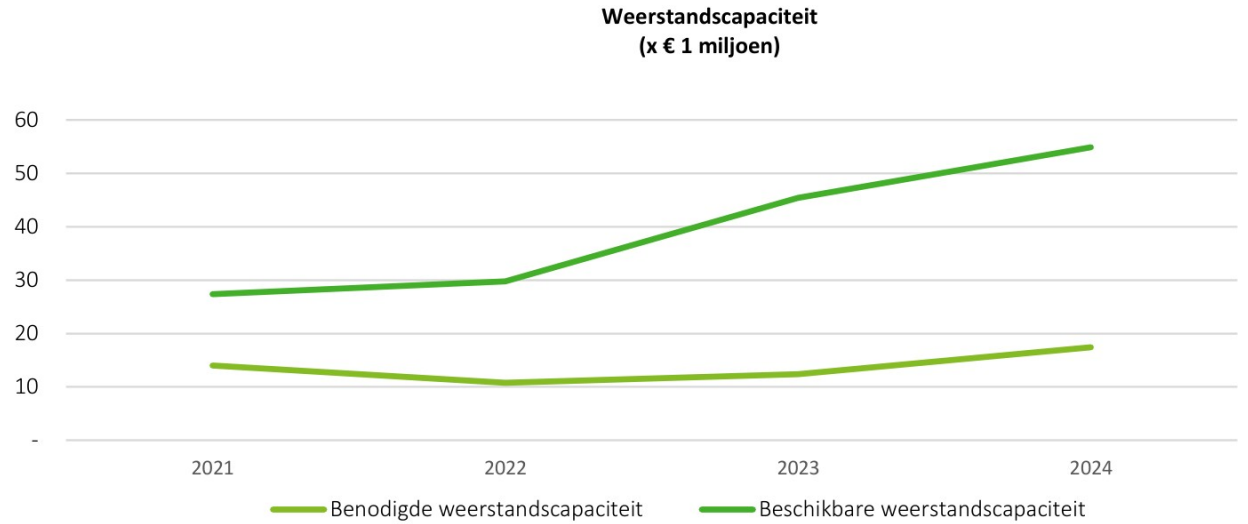
De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 54,9 miljoen (2023: € 45,4 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar doordat de algemene reserve is gestegen. De algemene reserve bestaat uit verschillende onderdelen, namelijk: een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo aan lasten en een surplus.

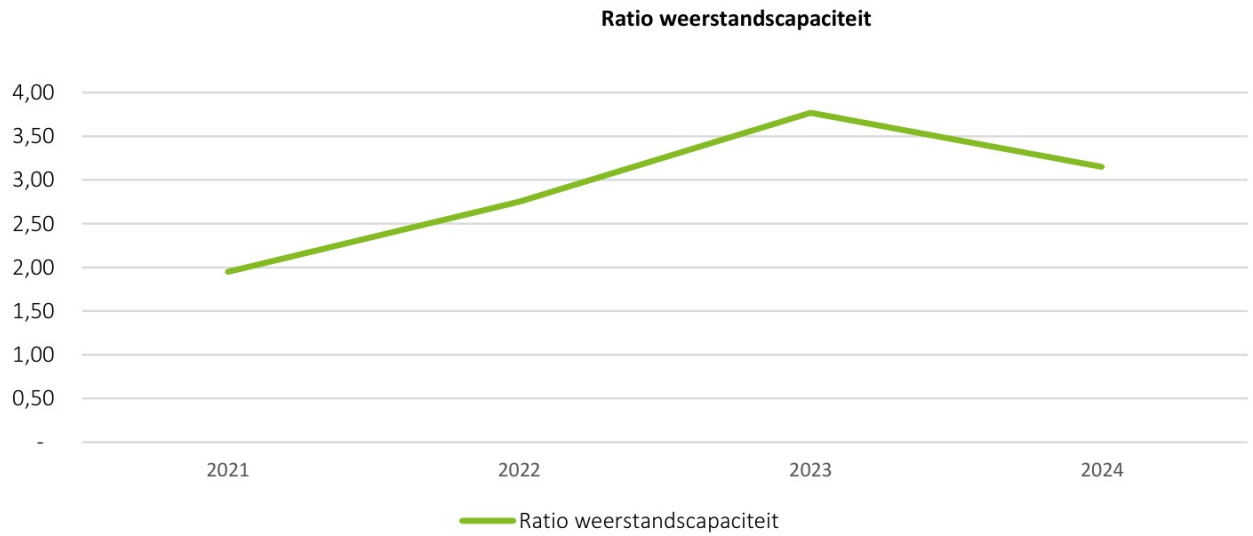
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 17,4 miljoen (2023: € 12,4 miljoen). Ten opzichte van 2023 is hiermee sprake van een toename. Overigens is in de genoemde € 17,4 miljoen een genormeerd risicoprofiel begrepen van 1% van het begrotingstotaal (€ 4,5 miljoen).

Uw weerstandscapaciteit van € 54,9 miljoen is ruim toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 17,4 miljoen en kwalificeert hiermee als ruim voldoende. Wij constateren dat het positieve resultaat van 2024 deels voortkomt uit incidentele baten. Deze baten zijn ontstaan door de systematiek die het Rijk hanteert voor de algemene dekkingsmiddelen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 is het college verplicht in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen waarin zij zich verantwoordt over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (inclusief begrotingsrechtmatigheid).

In onze boardletter naar aanleiding van de interim-controle hebben wij gerapporteerd over de voortgang van de rechtmatigheidsverantwoording en dat de gemeente op dat moment nog met de uitvoering bezig was om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Tussen de interim-controle en de start van de jaarrekeningcontrole hebben wij veelvuldig contact gehad over de invulling van de controle van de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente Sittard-Geleen heeft de benodigde werkzaamheden uitgevoerd om een conclusie bij de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen geven.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Het normenkader en de financiële verordening is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 12 december 2024. Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. In de financiële verordening zijn eveneens specifieke richtlijnen opgenomen over de wijze en diepgang van rapporteren over rechtmatigheid en de wijze waarop het college om dient te gaan met begrotingsafwijkingen.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Via het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens vastgesteld. De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 9,7 miljoen respectievelijk € 200.000. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijken een aantal onrechtmatigheden. Deze zijn juist verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering).

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium. Hieruit blijkt dat er sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van het begrotingscriterium van € 3.881.000. Hiervan is conform vastgestelde regels door de gemeenteraad € 3.694.000 acceptabel. Het onacceptabele deel van begrotingsoverschrijdingen is € 187.000 en dit sluit aan met de in de jaarstukken opgenomen rechtmatigheidsverantwoording.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole.

Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide 'spendanalyse' uit. Hieruit blijkt een onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingen van € 409.000. Dit is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente heeft inmiddels een nieuwe aanbesteding afgerond, welke de onrechtmatigheid voor 2025 weg neemt.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Overige onrechtmatigheden

Daarnaast is er sprake van een onrechtmatig die voort komt uit ongecorrigeerde fouten uit de jaarrekening 2023 die ook effect hebben op de jaarrekening 2024. Dit leidt tot een onrechtmatigheid van € 166.000. Het betreft een nog op te nemen vordering inzake een nog te ontvangen subsidie, die tevens als bijdrage van derden in mindering had moeten worden gebracht op de materiële vaste activa.

Uit de accountantscontrole 2024 zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen. Dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is.

De gemeente dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O beleid ook feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. De basis daarvoor ligt in belangrijke mate bij de uitkomsten van de intern al uitgevoerde controles en evaluaties.

In onze boardletter hebben wij geadviseerd om een M&O beleid centraal voor de gemeente op te stellen. Zodat enerzijds de vigerende wet- en regelgeving duidelijk voor de organisatie is en anderzijds dat de organisatie een uitgangspunt heeft om te handelen bij het constateren van overtredingen. De gemeente Sittard-Geleen is nog bezig met het opstellen van het M&O beleid bij het afronden van onze controle. Deze dient enkel nog vastgesteld te worden.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Vastgoed, grondexploitaties en voorzieningen

Vastgoed

Eind 2024 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa van de gemeente Sittard-Geleen € 437 miljoen (2023: € 386 miljoen). De materiële vaste activa zijn conform het BBV opgesplitst in: investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd, en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut. De grootste componenten binnen de materiële vaste activa betreffen de gebouwen (€ 168 miljoen) en de grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 241 miljoen). Het algemeen gemeentelijk beleid houdt in dat de verkoop van overtollig gemeentelijk vastgoed wordt voortgezet. Dit vastgoed is opgenomen onder de voorraden voor een bedrag van € 18,3 miljoen. Door de wijziging in bestemming van maatschappelijk gebruik naar verkoop is er een indicatie op een mogelijke bijzondere afwaardering van de boekwaarden van de betreffende panden. Gedurende onze controle hebben wij geen bevindingen geconstateerd betreffende de duurzame waardevermindering van het vastgoed, omdat de betreffende panden nagenoeg geen boekwaarde meer hebben.

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn door u opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) met het oog op de jaarrekening 2024. In 2024 heeft de gemeente de nieuwe grondexploitatie Herontwikkeling Kleine Steeg geopend. Deze grondexploitatie sluit op een resultaat van € 1,5 miljoen negatief. Hiervoor is een voorziening gevormd.

Over het algemeen zien wij dat de grondexploitaties van de gemeente Sittard-Geleen binnen afzienbare tijd aflopen, zodat de ramingen in de grondexploitaties beter zijn in te schatten en het bijbehorende risicoprofiel steeds verder afneemt. De balanswaarde van de grondexploitatie bedraagt ca. € 2,1 miljoen (2023: € 2,2 miljoen), inclusief de voorziening van € 4,2 miljoen (2023: € 2,7 miljoen).

Daarbij heeft de gemeente Sittard-Geleen de tussentijds genomen winsten gereserveerd in een bestemmingsreserve, die voorzichtigheidshalve pas vrijvalt bij het afwikkelen van de betreffende grondexploitatie. Het totaal van deze reserve bedraagt ultimo 2024 € 546.000. Daarnaast heeft de gemeente Sittard-Geleen in de paragraaf Grondbeleid een analyse opgenomen van de eventuele risico's in de grondexploitaties (zie hiervoor paragraaf 2.2.8 in de jaarstukken).

De nog te maken kosten bedragen € 8,5 miljoen en de nog te realiseren opbrengsten komen uit op € 11,0 miljoen. De nog te maken kosten en opbrengsten hangen hierbij grotendeels met elkaar samen. Gegeven de bestemmingsreserve, onze controlewerkzaamheden en de resterende bedragen in de grondexploitaties zien wij hierin geen verhoogde risico's. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties ultimo 2024.

Voorzieningen

De gemeente Sittard-Geleen heeft voorzieningen gevormd voor de mogelijke verliezen, risico's of verplichtingen, ter egalisering van kosten en voor beklemde middelen van derden. Het saldo van de voorzieningen is mede gebaseerd op schattingen. Vanwege de subjectiviteit die hier inherent aan is, hebben wij tijdens de jaarrekeningcontrole aandacht besteed aan de onderbouwing en de plausibiliteit van de uitgangspunten en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de berekeningen van de voorzieningen.

De voorzieningen gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's, voor een bedrag van € 6,2 miljoen. Deze voorzieningen bestaan onder andere uit de voorziening voor de (toekomstige) pensioenen van wethouders ad € 2,8 miljoen die wordt bepaald door een externe expert en getoetst door de gemeente Sittard-Geleen en de voorziening verlofsparen die voortvloeit uit CAO bepaalde verplichtingen voor een bedrag van € 3,2 miljoen.

De voorziening ter egalisering van kosten bestaat voornamelijk uit de voorziening groot onderhoud van diverse gebouwen en installaties. Het schattingselement betreft het moment van uitvoeren van het onderhoud en de geraamde te maken kosten. Organisatorisch gezien blijft het inschatten en tijdig verwerken van de verschillen tussen het ingeschatte en het werkelijk uitgevoerde onderhoud een complex proces. Wij onderschrijven het belang van een recent onderhoudsplan als onderbouwing van de onderhoudsvoorziening, evenals het optimaliseren van het proces van het administratief bijwerken van de onderhoudsvoorzieningen. Wij hebben vastgesteld dat aan de voorzieningen een actueel onderhoudsplan ten grondslag ligt, dat de basis vormt voor de in het kader van het groot onderhoud in de jaarrekening 2024 opgenomen voorzieningen.

Tot slot zijn er de voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden waarvan de voorzieningen riolering en afval de grootste zijn, met een omvang van € 1,1 miljoen en € 3,8 miljoen respectievelijk. Deze voorzieningen worden gehanteerd om de wettelijke taken t.a.v. riolering en afval uit te voeren en mogen niet voor andere doeleinden gehanteerd worden.

Na onze controle resteren geen ongecorrigeerde verschillen in de voorzieningen ultimo 2024.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Sociaal domein

Oplopende kosten

Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven.

Daarbij zien we dat zorgaanbieders op dit moment te maken hebben met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de kosten van het sociaal domein van de gemeente.

In dit licht zien we landelijk reeds ‘systeem’ jeugdzorgaanbieders die niet meer aan de financiële verplichtingen kunnen voldoen waarbij aan gemeenten op basis van het convenant ‘Bevorderen continuïteit jeugdhulp’ een (verplichte) bijdrage aan deze instellingen wordt opgelegd.

Personele schaarste sociaal domein

Binnen de zorgsector zien wij een toenemende personele schaarste. Deze ontwikkeling is niet alleen cruciaal voor de zorgaanbieders zelf, maar vormt ook een potentiële bedreiging voor de continuïteit en kwaliteit van de geboden zorg binnen het sociaal domein. De demografische trends tonen een vergrijzende bevolking, waardoor met name de behoefte WMO zal toenemen. Tegelijkertijd is er in dat geval een afname van het aantal zorgprofessionals. Deze discrepantie tussen vraag en aanbod in de zorgsector zorgt voor een toenemende druk op de zorg.

Dit leidt er toe dat in toenemende mate daardoor niet de zorgvraag bepalend is in de omvang van de zorguitgaven maar ook het aanbod. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.

Jeugdzorg

De lasten Jeugd maatwerkvoorzieningen in de jaarrekening 2024 van de gemeente Sittard-Geleen bedragen circa € 39,4 miljoen (2023: € 36,9 miljoen). Met inachtneming van de financiële verantwoording van de gemeente Maastricht bedragen de lasten Jeugd 2024 voor de gemeente Sittard-Geleen € 35,7 miljoen (hieronder uitgesplitst).

De grootste financiële stromen voor de lasten Jeugd betreffen de ambulante jeugdzorg (€ 31,8 miljoen, 2023: € 30,3 miljoen), LTA (€ 0,4 miljoen, 2023: € 0,6 miljoen), crisishulp (€ 0,8 miljoen, 2023: € 0,6 miljoen), het gedwongen kader (€ 2,2 miljoen, 2023: € 2,0 miljoen) en de bijdrage in de uitvoeringskosten (€ 0,4 miljoen, 2023: € 0,4 miljoen). De overige € 3,2 (2023: € 1,9 miljoen) miljoen betreft kosten die de gemeente Sittard-Geleen zelf maakt voor het uitvoeren van de regeling Jeugd.

De financiële backoffice van de overige lasten jeugd loopt via de gemeente Maastricht (de centrumregeling). Zoals hiervoor geschreven heeft de stijging in kosten te maken met diverse problematieken die op dit moment spelen binnen het sociaal domein. Ook de gemeente Sittard-Geleen gaat gebukt onder de stijgende lasten. Dit leidt er toe dat de gemeente verhoudingsgewijs meer budget dient te besteden om aan haar zorgtaken te kunnen voldoen.

Vanuit onze werkzaamheden ten aanzien van de jeugdkosten hebben wij geen bevindingen geconstateerd boven onze rapporteringsgrens.

WMO

De kosten voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in de jaarrekening 2024 van de gemeente Sittard-Geleen bedragen circa € 43,8 miljoen (2023: € 40,1 miljoen).

De grootste financiële stromen voor de lasten WMO betreffen de persoonlijke begeleiding (€ 16,6 miljoen, 2023: 15,9 miljoen), Hulp bij huishouden etc. (€ 15,8 miljoen, 2023: 13,9 miljoen), vervoersvoorziening (3,2 miljoen, 2023: € 2,4 miljoen), WMO PGB (€ 2,4 miljoen, 2023: € 2,5 miljoen) en beschermd wonen (€ 6,4 miljoen, in 2023 € 5,3 miljoen).

Ook bij WMO zien wij een stijgende lijn ten aanzien van de gehanteerde tarieven voor zorgverlening. Dit komt boven op de stijgende zorgvraag die voortkomt uit de vergrijzing van de bevolking. Dit leidt er toe dat ook voor de WMO-zorg verhoudingsgewijs meer budget noodzakelijk voor de uitvoering van de zorgtaken.

Vanuit onze werkzaamheden ten aanzien van de WMO-kosten hebben wij geen bevindingen geconstateerd boven onze rapporteringsgrens.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

SiSa, overlopende posten en WNT

Overlopende posten in relatie tot SiSa

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2024. Hierbij controleren en evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij constateren dat de Rijksoverheid er nog altijd niet in geslaagd is de hoeveelheid specifieke uitkering terug te brengen. Bij uw gemeente heeft dit geleid tot in totaal 36 SiSa-regelingen.
Om het opstel- en controleproces hieromtrent efficiëntere te laten verlopen, hebben wij in januari 2025 een workshop gegeven inzake de verantwoording van de SiSa en de bijbehorende overlopende posten.

Niet-bestede gelden of voorgefinancierde bestedingen in het kader van specifieke uitkeringen dienen op de balans onder de overlopende posten verantwoord te worden. Deze balanspost heeft een een-op-een relatie met de ontvangen specifieke uitkeringen en de SiSa-bijlage.
We hebben vastgesteld dat de controle van de SiSa-bijlage efficiënter is verlopen dan afgelopen jaren, mede door de goede voorbereiding bij de gemeente.

Wij adviseren u blijvend vanuit de specifieke uitkeringen én de SiSa-bijlage zichtbaar de koppeling te leggen met het restant op de balans, zodat de verantwoording correct is weergegeven in de jaarrekening en deze aansluit.

Overige overlopende posten

Het restant van de overlopende posten betreft de reguliere overlopende activa en passiva, zijnde de vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen. Hier liggen veelal brondocumenten, zoals facturen of overeenkomsten, aan ten grondslag.
Ten opzichte van voorgaand jaar constateren wij hier een verbetering in de kwaliteit van de onderbouwingen, waardoor er wederom een afname in de geconstateerde bevindingen is waar te nemen.
De totale omvang van de overlopende activa betreft € 32,7 miljoen en voor de overlopende passiva betreft het € 78,5 miljoen, waardoor dit materiële posten zijn voor de gebruiker.

WNT

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij de naleving van de voorschriften met betrekking tot de Wet normering topinkomens (verder: de WNT) beoordeeld. De maximale bezoldiging voor topfunctionarissen van een gemeente bedraagt over boekjaar 2024 € 233.000. Voor de gemeente Sittard-Geleen geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Op grond hiervan concluderen wij dat de bezoldigingen van de gemeentesecretaris en de griffier voldoen aan de WNT.

In 2024 zijn er geen ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen uitgekeerd die een weerslag hebben op de WNT-verantwoording. De bezoldigingen van de topfunctionarissen zijn op een toereikende wijze in de jaarrekening toegelicht. Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2024 hebben wij geen overschrijdingen van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

In onze managementletter hebben wij uitgebreid gerapporteerd over fraude en integriteit, en de stappen die uw gemeente hierin heeft gezet.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Wij hebben vastgesteld dat u begin 2024 een geactualiseerde frauderisicoanalyse heeft vastgesteld.

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens bespreken met de gemeente. Wij hebben op basis van onze controle en de besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

Onze conclusie is voorts dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties, en hierover tijdig met ons in contact treedt.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Interne beheersing

In dit hoofdstuk lichten wij nogmaals kort toe de bevindingen die wij hebben gehad over de interne beheersing, zoals wij ook hebben toegelicht in de boardletter

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Boardletter 2024, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze boardletter 2024 gedateerd d.d. 26 november 2024.

In de boardletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2024 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn (correctie)boekingen die niet via de reguliere boekingsgang plaatsvinden. Deze boekingen zijn hierdoor in opzet meer risicovol en daarom besteden wij bij onze controle extra aandacht aan deze boekingen.

Om de controle zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, en toe te spitsen op het specifieke risico en karakter van memoriaalboekingen, hebben wij gebruikgemaakt van een data-analyse tool. Hieruit zijn geen onjuistheden, onrechtmatigheden of anderszins bijzonderheden gebleken.

Evaluatie opstel- en controleproces

Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. In deze bijeenkomst hebben we gezamenlijk een plan van aanpak gemaakt voor het jaarrekening proces 2024, waar de controle zelf eerder opgestart is dan afgelopen jaren.

Onderdeel hiervan waren workshops met betrekking tot de SiSa en de overlopende posten en frequente afstemming inzake de rechtmatigheidsverantwoording.

Zoals eerder in dit verslag toegelicht hebben we ten aanzien van de controle van de SiSa-bijlage zelf een verbeterslag geconstateerd ten opzichte van vorig jaar. Het proces is soepel verlopen en wij merken een kwaliteitsstijging ten opzichte van de afgelopen jaren.

Wel merken wij op dat dit proces een blijvend aandachtspunt vormt voor de organisatie. De afgelopen jaren zien wij dat de complexiteit groter wordt. Het is onze aanbeveling om dit proces blijvend te evalueren en ook van voldoende capaciteit te voorzien om de interne controle te kunnen blijven waarborgen.

Wij hebben daarnaast geconstateerd dat de afronding van de controle verbeterpunten kent. Dit betreft met name het tijdig inzicht krijgen in correcties en het overzicht houden op het totaalbeeld.
Door een goede, centrale, coördinatie tussen de verschillende afdelingen van de gemeente worden verrassingen in de afwikkeling van de controle voorkomen en leidt dit tot een gestroomlijnd proces.
Daarnaast is het van belang correcties tijdig in beeld te hebben om te voorkomen dat er laat in het proces nog een grondige herbeoordeling van de cijfers benodigd is.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief cybersecurity

De bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving leiden ertoe dat de gemeente en wij niet zonder meer kunnen steunen op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Belangrijke nadelen zijn onder andere:

- Uw gemeente loopt een verhoogd risico op tekortkomingen in de geautomatiseerde gegevensverwerking die bijvoorbeeld kunnen resulteren in niet-betrouwbare data c.q. cijfers en een grotere impact kunnen hebben indien er sprake is van cybersecurityincidenten.
- Het niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking leidt ertoe dat bij de interne controles niet zonder meer gebruik kan worden gemaakt van onder andere data-analyses. De uitvoering van de interne controles – waarbij bijvoorbeeld voor inkopen data-analyse is ingezet – is hierdoor niet optimaal efficiënt, doordat eerst aanvullende werkzaamheden nodig zijn om de betrouwbaarheid van data/lijstwerk vast te stellen. Bovendien kan de interne controle, bij maximaal gebruik van data-analyse, een hogere toegevoegde waarde opleveren voor de organisatie, doordat zij daarmee belangrijke inzichten kan verkrijgen en de controles ook meer risicogericht kan insteken.

In lijn met voorgaande jaren hebben wij meer gegevensgericht werk moeten verrichten, waaronder het uitvoeren van specifieke werkzaamheden om de betrouwbaarheid van data en lijstwerk vast te stellen. Dit is vergelijkbaar met onze controleaanpak bij andere gemeenten.

De aanbesteding en implementatie van het nieuwe financiële pakket vormt een natuurlijk moment om de IT-omgeving naar een hoger niveau te brengen. We adviseren u te bekijken in hoeverre de geconstateerde detailbevindingen verbeterd kunnen worden in het nieuwe financiële pakket, zodat van daaruit een verdere verbetering van de IT-omgeving gerealiseerd kan worden. Deze implementatie vraagt veel van uw organisatie, maar een zorgvuldig proces zal leiden tot verbeteringen van uw bedrijfsvoering en de daarbij behorende processen.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Bijlagen

In de bijlage zijn de wettelijk verplichte toelichtingen opgenomen

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 166.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	€ 0
Totaal getrouwheidsfouten	€ 166.000

- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

A2 - Onzekerheden in de controle

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	€ 0

- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereisten	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
N.v.t.		

- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2024 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A20B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	
A21	Specifieke uitkering ter voorkoming van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2023	n.v.t.	€ 0	
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	
D21	Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies locale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	n.v.t.	€ 0	
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	€ 0	
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			**€ 0**	

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			€ 0	
F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	n.v.t.	€ 0	
F51	Eenmalige specifieke uitkering in verband met de uitvoering van ontwikkelplannen (pilots) ten behoeve van Actieagenda MKB-dienstverlening	n.v.t.	€ 0	
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			€ 0	

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	
G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	n.v.t.	€ 0	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	€ 0	
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	
H35	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2024-2026	n.v.t.	€ 0	
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	
J109	Meerjarige regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	n.v.t.	€ 0	
J113	Ontwikkeling, realisatie en werking Flexcity	n.v.t.	€ 0	
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	
J47	Volkshuisvesting	Fout	€ 111.000	Bestedingen te hoog verantwoord
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	n.v.t.	€ 0	
J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			**€ 0**	

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			€ 0	
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	
Subtotaal			€ 0	

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Sittard-Geleen in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico’s ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhanke-lijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Sittard-Geleen te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Sittard-Geleen

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoor-delijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Digitally signed by [redacted] on 19 Jun 2025

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL’’ of ‘‘Deloitte Global’’), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2025. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.